ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1960

Vyhlásené: 10.10.1960 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

**144**

# VYHLÁŠKA

**Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva**

z 26. septembra 1960

**o vykonávaní pomocnej a pridruženej výroby v jednotných roľníckych družstvách a o ich vzájomnej spolupráci**

Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva ustanovuje v dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi a orgánmi podľa §§ 14, 38 a 61 zákona č. 49/1959 Zb. o jednotných roľníckych družstvách:

## Oddiel I
## Pomocná a pridružená výroba

### Účel a rozsah

### § 1

(1) V záujme rozvoja poľnohospodárskej a lesnej výroby, lepšieho využitia výrobných prostriedkov, kvalifikácie pracovníkov, využitia vlastných a miestnych materiálových zdrojov a plného uplatnenia práce členov, najmä v čase vegetačného pokoja, môže jednotné roľnícke družstvo (ďalej len „družstvo“) vykonávať pomocnú a pridruženú výrobu. Táto činnosť sa nesmie zneužívať na súkromné podnikanie a jej vykonávanie nesmie ohrozovať hlavnú činnosť družstva.

(2) Pomocnou výrobou sa rozumie činnosť, ktorá umožňuje intenzívnejšie vykonávanie poľnohospodárskej výroby, najmä zabezpečovaním jej plynulosti, bezporuchovosti a životnosti výrobných prostriedkov družstva údržbou hospodárskych strojov, vozidiel, náradia, vykonávaním kováčskych, podkúvačských, kolárskych prác, opráv budov a podobne.

(3) Pridruženou výrobou sa rozumie činnosť smerujúca k plnému uplatneniu práce družstevníkov počas celého roka a k využitiu miestnych zdrojov, pri ktorej sa spracúvajú produkty poľnohospodárskej výroby a ich odpady, vykonáva sa ťažba piesku, štrku a kameňa, vyrábajú sa niektoré druhy stavebných hmôt a podobne.

### § 2

(1) Družstvo nesmie vykonávať činnosť, vykonávanie ktorej prislúcha výhradne určitým podnikom alebo odvetviam národného hospodárstva. Spracúvať potravinárske suroviny pre potrebu iných spotrebiteľov ako družstevníkov alebo pre vlastné spoločné hospodárstva družstiev môže družstvo len so súhlasom Ministerstva potravinárskeho priemyslu. Pri vykonávaní inej činnosti, najmä ak presahuje vlastnú potrebu družstva, je družstvo povinné spravovať sa pokynmi vydanými pre túto činnosť príslušným ústredným úradom alebo orgánom.

(2) Ak sa družstvo rozhodne vykonávať pomocnú a pridruženú výrobu, je povinné uviesť vo vlastných stanovách, ktorú z týchto činností a v akom rozsahu bude vykonávať. Družstvo smie vykonávať pomocnú a pridruženú výrobu len v rozsahu určenom v jeho vlastných stanovách.

## Oddiel II
## Vzájomná spolupráca družstiev

### § 3

(1) Družstvá môžu spájať svoje materiálové a finančné prostriedky, ako aj prácu svojich členov na efektívnejšie vykonávanie hospodárskej činnosti, ktorá je v záujme rozvoja ich poľnohospodárskej výroby. Robia tak najmä pre spoločné vykonávanie pomocnej a pridruženej výroby a pre uskutočňovanie poľnohospodárskej investičnej výstavby svojpomocou. Vedúcou zásadou tejto spoločnej hospodárskej činnosti je súdružská spolupráca v záujme rozvoja výrobných síl a vzťahov v poľnohospodárstve a zvyšovania životnej úrovne družstevníkov.

(2) Družstvá môžu spolupracovať najmä:

a) pri zabezpečovaní rozvoja rastlinnej a živočíšnej výroby, hlavne pri pastevnom odchove hovädzieho dobytka v záujme jeho ozdravenia a lepšieho využitia pastvín, pri výkrme ošípaných, pri liahnutí a chove hydiny,
v boji proti škodcom a chorobám poľnohospodárskych plodín, pri predchádzaní a ničení chorôb hospodárskych zvierat;

b) v pridruženej výrobe, hlavne pri spracovaní produktov poľnohospodárskej výroby a ich odpadov (sušenie zemiakov a repy, miešanie krmív, výroba prúteného, slameného a trstinového tovaru, solomitu z repkovej slamy a likusu z kukuričných, slnečnicových a tabakových odpadov a pod.),
pri využívaní miestnych surovinových zdrojov (ťažba piesku, štrku, kameňa, tehliarskej hliny a pod.),
pri výrobe stavebných hmôt (cementových výrobkov, tehál, tvárnic, vápna a pod.),
pri opravách a údržbe mechanizačných zariadení, strojov, náradia a budov,
pri odborných opravách elektrických spotrebičov, strojov a odberných zariadení (inštalácií) v objektoch družstiev, pri vykonávaní svojpomocnej investičnej výstavby;

c) pri zriaďovaní učňovských stredísk a pri zvyšovaní odbornej kvalifikácie členov družstiev a pri zriaďovaní spoločných sociálnych a kultúrnych zariadení.

(3) Pri uskutočňovaní družstevnej spolupráce platí obdobne ustanovenie § 2 ods. 1.

(4) Družstevná spolupráca môže mať nižšiu alebo vyššiu formu.

(5) Pre všetky druhy družstevnej spolupráce platí zásada dobrovoľnosti.

### Nižšia forma družstevnej spolupráce

### § 4

(1) Pri nižšej forme družstevnej spolupráce ide o činnosť na časove obmedzené obdobie, pri ktorej nevzniká samostatný právny subjekt.

(2) Ak poskytne jedno družstvo v rámci spolupráce druhému alebo viac družstiev družstvám na používanie svoje výrobné prostriedky, bežné práce alebo služby, nie je potrebné pre takúto spoluprácu uzavierať písomnú zmluvu.

(3) Písomnú zmluvu o spolupráci uzavrú družstvá v tých prípadoch, keď pre túto činnosť bude potrebné obstarávať spoločné finančné prostriedky a investície (pre pastevný odchov mladého dobytka, časove obmedzenú ťažbu piesku alebo s časove obmedzenou možnosťou ťažby a pod.).

(4) V prípade, že sa uzaviera písomná zmluva o spolupráci, môžu družstvá poveriť jedno zo zúčastnených družstiev spravovaním spoločných záležitostí.

(5) Písomná zmluva musí obsahovať:

a) názvy družstiev, ktoré zmluvu uzavierajú,

b) predmet a rozsah činnosti, v ktorej družstvá spolupracujú,

c) spôsob a formy účasti družstiev zúčastnených na družstevnej spolupráci a na jej výsledkoch,

d) doba, na ktorú sa zmluva uzaviera.

Podľa povahy a rozsahu spolupráce môže zmluva obsahovať ešte ďalšie ustanovenia.

(6) Pre platnosť písomnej zmluvy o spolupráci družstiev sa vyžaduje jej schválenie členskou schôdzou všetkých zúčastnených družstiev. V prípadoch bežnej spolupráce môže však členská schôdza poveriť schvaľovaním zmluvy predstavenstvo družstva.

**§ 5**

(1) Práce, ktoré sú potrebné pri spoločnej činnosti družstiev, vykonávajú zásadne pracovníci družstiev zúčastnených na zmluve.

(2) Pracovníci družstiev, ktorí pracujú na úlohách vyplývajúcich zo zmluvy o spolupráci, sú odmeňovaní za tieto práce vždy vlastným družstvom.

**§ 6**

Náklady, ktoré vyplývajú zo spolupráce, uhradzujú zúčastnené družstvá materiálovými, pracovnými a finančnými príspevkami. Prostriedky na úhradu nákladov spojených so správou, riadením a prevádzkou, prípadne aj s nutnou investičnou výstavbou, poskytujú družstvá spôsobom určeným v zmluve o spolupráci.

## Vyššia forma družstevnej spolupráce - spoločný družstevný podnik jednotných roľníckych družstiev

**§ 7**
**Účel**

(1) Vyššou formou hospodárskej spolupráce družstiev je spoločný družstevný podnik jednotných roľníckych družstiev (ďalej len „podnik“), ktorý môžu zriaďovať družstvá pre spoločné vykonávanie hospodárskej činnosti väčšieho rozsahu a trvalejšieho rázu. Podnik je samostatnou socialistickou právnickou osobou a zapisuje sa do podnikového registra.

(2) Členmi podniku môžu sa stať aj iné socialistické organizácie. Členom podniku nesmie byť fyzická osoba.

(3) Ustanovenia zákona č. 53/1954 Zb. o ľudových družstvách a o družstevných organizáciách sa na podniky nevzťahujú. Na podniky sa nevzťahuje ani zákon č. 69/1958 Zb. o hospodárskych vzťahoch medzi socialistickými organizáciami.

### § 8
### Zmluva o zriadení podniku

(1) Pre zriadenie podniku treba vyhotoviť písomnú zmluvu o jeho zriadení, schváliť ju členskou schôdzou každého zúčastneného družstva, a ak ide o inú socialistickú organizáciu, treba písomnú zmluvu schváliť jej nadriadeným orgánom. Pre platnosť uznesenia členskej schôdze družstva, ktorým sa schvaľuje uzavretie zmluvy o zriadení podniku, pristúpení do podniku, zriadenie novej činnosti, rozšírenie, prípadne zrušenie niektorej z činností vyžaduje sa prítomnosť dvoch tretín družstevníkov.

(2) Zmluva o zriadení podniku musí obsahovať:

a) názvy všetkých družstiev, prípadne iných socialistických organizácií, ktoré zmluvu uzavierajú,

b) predmet a rozsah činnosti, pre ktorú družstvá, prípadne iné socialistické organizácie podnik zriaďujú,

c) názov a sídlo podniku (§ 10),

d) spôsob riadenia podniku (§§ 11 až 16),

e) ustanovenia o výške a spôsobe poskytovania základných podielov jednotlivými členmi a o účele a rozsahu ich použitia,

f) spôsob a formy účasti členov na činnosti podniku a na jeho výsledkoch,

g) práva a povinnosti členov podniku (§§ 17 a 18),

h) ustanovenia o hospodárení podniku (§§ 19 až 23).

(3) Podľa povahy a veľkosti podniku môže zmluva obsahovať ešte ďalšie ustanovenia.

### § 9
### Vznik podniku

Podnik vzniká dňom schválenia zmluvy o zriadení podniku príslušným národným výborom.

### § 10
### Názov a sídlo podniku

Názov podniku musí byť odvodený od činnosti podniku a musí obsahovať označenie, že ide o spoločný družstevný podnik jednotných roľníckych družstiev, a sídlo podniku.

## Organizácia a riadenie podniku

### § 11

(1) Najvyšším orgánom podniku je sbor zástupcov členov podniku (ďalej len „sbor“). Ďalšími orgánmi podniku sú predseda a predstavenstvo ako riadiace orgány a revízna komisia ako kontrolný orgán. Predsedovi sú priamo podriadení vedúci prevádzkových, technických a funkčných útvarov a učtárne.

(2) Funkčné obdobie orgánov podniku je dvojročné.

## § 12
## Sbor zástupcov

(1) Zástupcu družstva v sbore a jeho náhradníka volí a odvoláva členská schôdza družstva. Zástupcom inej socialistickej organizácie v sbore je riaditeľ (vedúci) alebo ním splnomocnený zástupca.

(2) Sbor zvoláva jeho predseda podľa potreby, najmenej však raz za tri mesiace, a to aspoň týždeň vopred písomne s určením miesta, času a poradia rokovania. Predseda je povinný zvolávať sbor aj vtedy, ak o to požiada aspoň jedna tretina zástupcov všetkých členov alebo revízna komisia.

(3) Sbor sa môže platne uznášať za účasti najmenej dvoch tretín zástupcov všetkých členov podniku. V prípade, že sa nedostaví v určenej hodine do riadne zvolaného zasadania sboru nutná dvojtretinová väčšina zástupcov všetkých členov, je sbor oprávnený po uplynutí jednej hodiny uznášať sa za prítomnosti najmenej polovice zástupcov všetkých členov podniku. Pre platnosť uznesenia sboru treba súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných zástupcov. Pri hlasovaní patrí každému členovi sboru jeden hlas. Pri rovnakom počte hlasov platí ako prijatý návrh, pre ktorý hlasoval predsedajúci.

(4) Sboru prislúcha rozhodovať o všetkých závažných záležitostiach podniku, najmä:

a) schvaľovať organizačný a prevádzkový poriadok,

b) schvaľovať dlhodobé plány a ročné výrobno-finančné plány,

c) schvaľovať ročnú účtovnú uzávierku podniku, vyúčtovanie a finančné vyrovnanie s členmi podniku,

d) rozhodovať o použití zisku,

e) schvaľovať spôsob úhrady prípadných strát,

f) určiť výšku doplnkových podielov,

g) schvaľovať prijímanie a vystúpenie členov z podniku,

h) voliť zo svojho stredu predsedu, podpredsedu a ostatných členov predstavenstva a odvolávať ich,

ch) voliť a odvolávať členov revíznej komisie podniku,

i) rokovať a uznášať sa o zpráve revíznej komisie.

(5) Predseda sboru je zároveň predsedom predstavenstva.

(6) Každý člen podniku vysiela jedného zástupcu do sboru. Zástupcom člena podniku nesmie byť kulak ani iný príslušník bývalej vykorisťovateľskej triedy. V prípade, že by bol počet zástupcov menší ako 12, vyšle každý člen podniku viac, avšak rovnaký počet zástupcov tak, aby sbor mal najmenej 12 členov.

(7) Funkcia v sbore je čestná a zástupcom uhradzuje vysielajúci člen ušlú odmenu (zárobok) a skutočné výdavky spojené s výkonom funkcie.

## § 13
## Predstavenstvo

(1) Predstavenstvo má podľa počtu členov podniku, včítane predsedu a podpredsedu 5-9 členov. Predstavenstvo riadi bežnú činnosť podniku a rozhoduje o všetkých záležitostiach, ktoré nie sú vyhradené iným orgánom. V osobitne naliehavých prípadoch môže predstavenstvo rozhodnúť aj o

otázkach, ktorých rozhodnutie je vyhradené sboru; o tomto rozhodnutí musí predstavenstvo informovať najbližšie zasadanie sboru.

(2) Predstavenstvo sa schádza podľa potreby, najmenej však raz za 14 dní a zvoláva ho predseda. Predstavenstvo je uznášania schopné, ak je prítomná nadpolovičná väčšina jeho členov. Uznesenie predstavenstva je platné, ak preň hlasuje nadpolovičná väčšina prítomných členov. Pri rovnakom počte hlasov platí ako prijatý návrh, pre ktorý hlasoval predsedajúci.

(3) Predstavenstvu prislúcha najmä:

a) predkladať sboru na prerokovanie návrh dlhodobého plánu a ročného výrobno-finančného plánu podniku v lehotách určených pre vypracovanie podnikových plánov;

b) predkladať sboru na prerokovanie a schválenie ročnú účtovnú uzávierku podniku;

c) dbať na dodržiavanie finančnej a platobnej disciplíny a na vedenie presnej účtovnej evidencie;

d) predkladať sboru na schválenie plány investícií a materiálno-technického zásobovania a zabezpečovať plánované investície a prísun materiálu;

e) dbať, aby sa dodržiavali všetky prevádzkové, bezpečnostné, protipožiarne, hygienické, zdravotnícke a ostatné predpisy;

f) dbať o čo najúčelnejšie a najhospodárnejšie využívanie materiálových fondov a nepripustiť vytváranie nadmerných materiálových zásob a čo najviac používať miestne a vlastné materiálové zdroje;

g) zabezpečovať čo možno najviac zavádzanie priemyslových metód;

h) prijímať a prepúšťať zamestnancov podniku;

ch) starať sa o zriaďovanie učňovských stredísk tak pre potreby podniku, ako aj pre potreby členov podniku;

i) starať sa o odbornú kvalifikáciu všetkých pracovníkov organizovaním podnikových škôl práce, výberom a vysielaním najlepších a najschopnejších pracovníkov na školenie za kvalifikovaných pracovníkov;

j) dbať o rozvíjanie socialistického súťaženia v podniku a s inými podnikmi a zabezpečovať jeho sledovanie a hodnotenie;

k) pripravovať podklady pre rokovanie sboru.

## § 14
## Predseda

(1) Predseda riadi každodennú činnosť podniku a rokuje v jeho mene.

(2) Predseda je zodpovedný za vykonávanie uznesení sboru a predstavenstva, ako aj za dodržiavanie finančnej, zmluvnej a pracovnej disciplíny podniku.

(3) Predseda zastupuje podnik pred úradmi, súdmi a před verejnosťou.

(4) Písomnosti, ktorými sa zakladajú práva a povinnosti podniku, podpisuje predseda a jeden člen predstavenstva. Bežné písomnosti finančnej povahy podpisuje predseda s účtovníkom a písomnosti technickej povahy s technickým vedúcim pracovníkom podniku. Ostatné bežné písomnosti všeobecnej povahy podpisuje predseda alebo podpredseda.

(5) Predseda zvoláva pravidelne pracovné porady s vedúcimi pracovníkmi podniku a dbá, aby plnili svoje povinnosti.

(6) Predsedu zastupuje v jeho neprítomnosti podpredseda.

## § 15
## Revízna komisia

(1) Revízna komisia je kontrolným orgánom podniku, nezávislým na jeho predstavenstve a predsedovi; zodpovedá iba sboru. Revízna komisia má 3-5 členov podľa počtu členov podniku.

(2) Členmi revíznej komisie nemôžu byť predseda, podpredseda a ostatní členovia predstavenstva, ani zamestnanci podniku. Členmi revíznej komisie nemôžu byť ani osoby, ktoré sú medzi sebou a voči predsedovi, podpredsedovi a ostatným členom predstavenstva v manželskom alebo príbuzenskom pomere do druhého stupňa. Revízna komisia si volí predsedu zo svojho stredu. Funkcia predsedu a členov revíznej komisie je čestná.

(3) Revízna komisia kontroluje a preveruje celú, najmä výrobnú, hospodársku a finančnú činnosť podniku a jeho orgánov a za tým účelom uskutočňuje každý štvrťrok kontrolu

a) plnenia výrobných úloh vo všetkých úsekoch činnosti,

b) plnenia ročných výrobno-finančných plánov,

c) pohľadávok a záväzkov podniku,

d) výplatných listín a dodržiavania výkonových noriem,

e) správnosti a dochvíľnosti účtovných dokladov a zápisov,

f) stavu a pohybu tak vlastného, ako aj iného, najmä prenajatého majetku.

(4) Revízna komisia najmä kontroluje pri každej revízii a previerke, či orgány a pracovníci podniku dodržiavajú pri správe podniku zákony a iné predpisy, uznesenia sboru zástupcov a či dbajú o ochranu podnikového majetku.

(5) O každej revízii alebo previerke spíše revízna komisia stručnú zápisnicu, v ktorej uvedie svoje zistenia.

(6) Ak zistí revízna komisia závady, prerokuje ich s predstavenstvom. Ak predstavenstvo nedostatky včas neodstráni alebo ak nesúhlasí s opatreniami navrhnutými revíznou komisiou, je revízna komisia povinná predložiť zistené závady a návrhy sboru na rozhodnutie a predseda sboru je povinný ihneď zvolať sbor.

(7) Člen alebo ktorýkoľvek pracovník podniku má právo a povinnosť obracať sa na revíznu komisiu pri všetkých nezrovnalostiach, týkajúcich sa podniku. Revízna komisia je povinná každú sťažnosť týkajúcu sa podniku prešetriť a zistené závady prerokovať s predstavenstvom. Všetky orgány aj pracovníci podniku sú povinní predkladať revíznej komisii požadované doklady a poskytovať vysvetlenie a informácie.

## § 16

(1) Na vykonávanie výrobnej činnosti používa podnik zásadne pracovníkov členov podniku. Ak podnik nemôže získať pracovníkov s odbornou kvalifikáciou z radov pracovníkov členov podniku, môže prijať takýchto pracovníkov do pracovného zamestnaneckého pomeru.

(2) Pracovníci, ktorí sú vysielaní členmi na prácu do podniku, zostávajú v členskom pomere družstva, prípadne v pracovnom zamestnaneckom pomere organizácie. Z podniku môžu byť odvolaní a nahradení inými pracovníkmi tak podnikom, ako aj družstvom alebo riaditeľom organizácie po vzájomnej dohode medzi podnikom a družstvom alebo riaditeľom organizácie.

(3) Pracovníci členov podniku, ktorí pracujú v podniku sú odmeňovaní za prácu družstvom alebo organizáciou, ktorá ich na túto prácu uvoľňuje. Podnik vypočítava odmeny podľa platných noriem a poukazuje ich členom podniku.

(4) Členom predstavenstva a revíznej komisie patrí pri výkone funkcie náhrada nevyhnutných a preukázateľných výdavkov a náhrada ušlej odmeny za prácu. Úhrada sa vykonáva na ťarchu podniku.

**Práva a povinnosti členov podniku**

**§ 17**

(1) Členovia podniku majú najmä tieto práva:

a) vysielať zástupcov do sboru a zúčastniť sa tak riadenia podniku;

b) zúčastniť sa na jednotlivých výrobných činnostiach podniku v rozsahu určenom zmluvou;

c) podieľať sa na odbere výrobkov, služieb a prác podniku v rozsahu určenom zmluvou;

d) podieľať sa na rozdeľovaní prípadného zisku z hospodárenia podniku (§ 22);

e) žiadať revíznu komisiu, aby vykonala prešetrenie nedostatkov v správe, riadení a výrobe podniku.

(2) Členovia podniku majú najmä tieto povinnosti:

a) starať sa o to, aby podnik plnil úspešne výrobno-finančný plán;

b) plniť úlohy vyplývajúce pre nich z uznesenia sboru a predstavenstva podniku;

c) plniť poctive a čestne všetky záväzky vyplývajúce z členstva v podniku, najmä zložiť načas členské podiely;

d) prispievať na úhradu prípadných strát vykazovaných v ročných účtovných výkazoch podniku, ako aj na úhradu schodku zisteného pri zrušení podniku, najviac však vždy sumou neprevyšujúcou dvojnásobok členského podielu (§ 22, ods. 4).

**§ 18**

(1) Členstvo v podniku zaniká vystúpením, vylúčením alebo zánikom člena.

(2) Člen podniku môže zo závažných dôvodov z podniku vystúpiť po predchádzajúcej písomnej výpovedi, ak ide o družstvo so schválením členskej schôdze, a ak ide o inú socialistickú organizáciu, so súhlasom jej nadriadeného orgánu.

(3) Člen môže vystúpiť z podniku k 31. decembru s ročnou výpovednou lehotou.

(4) Člen podniku môže byť vylúčený, ak sústavne neplní povinnosti voči podniku. O vylúčení rozhoduje sbor na návrh predstavenstva. Predstavenstvo musí návrh na vylúčenie prerokovať pred predložením sboru s príslušným národným výborom a je povinné stanovisko tohto orgánu oznámiť sboru (§ 27). Na rozhodnutie sboru sa vyžaduje najmenej dvojtretinová väčšina hlasov všetkých členov sboru.

(5) S vystúpivším alebo vylúčeným členom vykoná podnik majetkoprávne usporiadanie najneskoršie do troch mesiacov po uplynutí výpovednej lehoty alebo vylúčení.

## Hospodárenie podniku

### § 19

(1) Podnik hospodári podľa dlhodobého plánu a ročného výrobno-finančného plánu schválených sborom.

(2) Ročný výrobno-finančný plán zostavuje podnik v súlade s úlohami štátneho plánu a v súlade s potrebami členov podniku.

(3) Plánovací, rozpočtový a účtovný rok je zhodný s kalendárnym rokom.

(4) Podnik hospodári podľa zásad podnikového chozrasčotu.

### § 20
### Členské podiely

(1) Prostriedky trvale potrebné pre plnenie plánovaných úloh získava podnik z členských podielov. Členský podiel obsahuje základný podiel, ktorý je pre každého člena rovnaký a doplnkový podiel, ktorého výška sa určí podľa toho, v koľkých výrobných odvetviach podniku a v akom rozsahu sa na nich zúčastní. Výška základného podielu sa určí v zmluve o vzniku podniku; výšku doplnkového podielu určí sbor pre každé výrobné odvetvie alebo inú činnosť samostatne a môže ju podľa potrieb podniku v priebehu jeho hospodárenia meniť.

(2) Pri založení a začatí činnosti podniku musia byť základné prostriedky a trvale nutné obežné prostriedky zabezpečené členskými podielmi. Pri rozvoji činnosti podniku a s tým súvisiaceho rozšírenia základných a obežných prostriedkov nesmie klesnúť krytie základných prostriedkov členskými podielmi pod 50 %. Trvale nutné obežné prostriedky musia sa plne kryť členskými podielmi.

(3) Členské podiely odovzdávajú členovia podniku vo forme základných alebo obežných prostriedkov nutných pre výrobnú činnosť podniku v peniazoch.*) Členský podiel možno splatiť vo dvoch rovnakých splátkach. Prvá splátka je splatná pri vzniku podniku alebo pri vstupe nového člena do podniku, druhá v lehote určenej sborom, nie však dlhšej ako jeden rok odo dňa vzniku podniku alebo vstupu nového člena do podniku. Pri rozšírení doterajšej činnosti podniku alebo pri zavedení jeho novej činnosti, splácajú členovia nový doplnkový podiel vo dvoch rovnakých splátkach. Prvá splátka je splatná do jedného mesiaca po určení výšky nového doplnkového podielu sborom a druhá v lehote určenej sborom, najdlhšie však do jedného roka po jeho určení.

### § 21

(1) Pokiaľ podnik prevezme do užívania budovy, stavby, zariadenia, dopravné prostriedky a iné základné výrobné prostriedky od členov, určí predstavenstvo po prerokovaní s jednotlivými členmi náhradu za používanie týchto základných prostriedkov podľa platných predpisov. To isté platí, ak bude podnik vykonávať ťažbu piesku, kameňa, hliny a podobne na pozemkoch daných podniku jeho členmi na užívanie.

(2) Na krytie nákladov hospodárenia používa podnik tržby za výrobky, práce a služby dodané alebo vykonané pre členov, vo výnimočných prípadoch aj pre nečlenov podniku.

(3) Členom podniku fakturuje podnik výrobky, práce a služby v priebehu roku v cenách určených na základe plánových kalkulácií vlastných nákladov týchto výrobkov, prác a služieb. Do týchto kalkulácií započíta si podnik aj primeranú prirážku na rozšírenú reprodukciu svojich základných a obežných prostriedkov. Koncom roka vykoná podnik vyúčtovanie so všetkými členmi

na podklade výsledných kalkulácií skutočných vlastných nákladov výrobkov, prác a služieb. Plánové kalkulácie vlastných nákladov výrobkov, prác a služieb sú súčasťou ročného výrobno-finančného plánu podniku.

(4) Nečlenom podniku fakturuje podnik výrobky, práce a služby v cenách určených krajským národným výborom podľa vyhlášok o plánovaní, tvorbe a kontrole cien.**)

**§ 22**
**Fondy**

(1) Prípadný zisk podniku sa použije na dotáciu:

a) fondu na investície,

b) prevádzkového fondu.

(2) Fond na investície sa vytvára z

a) dotácií zo zisku podniku,

b) úrokov z investičného vkladu podniku,

c) prípadných iných zdrojov.

(3) Prevádzkový fond sa vytvára z dotácií zo zisku podniku, prípadne z iných zdrojov a slúži na financovanie obežných prostriedkov podniku. Prevádzkový fond sa znižuje koncom roka o prípadné straty odpísané na ťarchu tohto fondu.

(4) Prípadná strata podniku sa odpíše podľa rozhodnutia sboru, urobeného pri schvaľovaní ročnej účtovnej uzávierky na ťarchu prevádzkového fondu, a to najviac do zostatku tohto fondu. Ak nestačí fond plne na úhradu, rozdelí sa zvyšok na úhradu medzi členov podľa výšky ich podielov (§ 17); ak sa zvyšok straty ani takto neuhradí, prevedie sa neuhradená suma na úhradu v budúcom roku.

**§ 23**

(1) Ak nestačia vlastné zdroje podniku na financovanie jeho hospodárskej činnosti, môže podnik požiadať Štátnu banku československú o poskytnutie úveru na základe zmluvy podľa zásad platných pre financovanie a úverovanie hospodárskych organizácií Štátnou bankou československou.

(2) Podnik je povinný viesť presne a dochvíľne účtovnú evidenciu a zostavovať výkazy o svojej činnosti v rozsahu určenom osobitnými predpismi.

**Zrušenie podniku**

**§ 24**

(1) Podnik sa môže zrušiť rozhodnutím orgánu, ktorý dal súhlas na zriadenie podniku, ak podnik hrubo porušuje povinnosti, ktoré mu boli uložené zmluvou, právnymi predpismi, štátnym plánom rozvoja národného hospodárstva, alebo ak to vyžaduje všeobecný záujem.

(2) V tomto prípade sa vykoná likvidácia podniku. Počas likvidácie používa podnik svoj názov s dodatkom označujúcim likvidáciu.

(3) Orgán, ktorý rozhodol o zrušení podniku ustanoví likvidátora (likvidátorov). Likvidátor (likvidátori) môže byť kedykoľvek odvolaný. Ak sú ustanovení viacerí likvidátori, konajú spoločne v mene podniku a zodpovedajú rukou spoločnou a nerozdielnou za škodu, ktorú podniku alebo jeho

veriteľom spôsobili porušením svojich povinností. Po ustanovení likvidátora (likvidátorov) prestáva pôsobiť volený orgán podniku. Likvidátor oznámi likvidáciu podniku ľudovému súdu pre zápis do podnikového registra a Štátnej banke československej.

(4) Likvidátor zostaví ihneď po ustanovení likvidačnú súvahu podniku. Likvidátor je povinný zabezpečiť riadne vedenie účtovnej evidencie podniku v likvidácii.

(5) Úlohou likvidátora je najmä dokončiť konania podniku, vyinkasovať všetky jeho pohľadávky, speňažiť jeho majetok a uspokojiť veriteľov podniku. Ak je likvidačná bilancia podniku stratová aj po uplatnení úhradovej povinnosti členov (§ 17, ods. 2, písm. d), vykoná sa uspokojenie veriteľov takto:

Likvidátor uspokojí najprv nároky na úhradu výdavkov spojených s udržovaním a správou majetkovej podstaty podniku, včítane pohľadávok z pracovného (učebného) pomeru, dane a verejné dávky, ktoré sa stanú splatnými počas likvidačného konania, nároky z právnych úkonov likvidátora, nároky na splnenie dvojstranných zmlúv, do ktorých vstúpil likvidátor, a nároky z bezdôvodného obohatenia podstaty. Medzi týmito pohľadávkami má nárok na prednostné uspokojenie pohľadávka likvidátora na úhradu hotových výdavkov. Po úplnom uspokojení týchto pohľadávok, nezabezpečených právom na oddelené uspokojenie, uspokojí likvidátor ostatné nároky v tomto poradí:

a) pohľadávky zamestnancov podniku z pracovného (učňovského) pomeru za posledné 3 roky pred rozhodnutím o likvidácii a pohľadávky na úhradu osobných potrieb podľa zákona,

b) dane, verejné dávky a poistné nemocenského poistenia splatné v posledných troch rokoch pred rozhodnutím o likvidácii; ďalej pohľadávky, ktorých splnenie vyžaduje potreba jednotného hospodárskeho plánu,

c) pohľadávky socialistických právnických osôb,

d) ostatné pohľadávky.

Ak nebude možné uspokojiť úplne nároky, ktoré majú rovnaké poradie, uspokoja sa pomerne. Pohľadávky pod písm. c) a d) sa uspokoja aj vtedy, ak sa stanú splatnými po rozhodnutí o likvidácii.

(6) Zvyšok majetku po úhrade záväzkov voči všetkým veriteľom podniku rozdelí sa pomerne medzi členov podniku podľa výšky ich členských podielov (§ 20, ods. 1). Družstvá pridelia tieto čiastky do nedeliteľného fondu.

(7) Po skončení likvidácie podá likvidátor zprávu o výsledkoch likvidácie orgánu, ktorý rozhodol o zrušení podniku a predloží ľudovému súdu návrh na výmaz podniku z podnikového registra.

## Oddiel III

## Činnosť národných výborov na úseku pomocnej a pridruženej výroby a družstevná spolupráca jednotných roľníckych družstiev

### § 25

(1) Okresné národné výbory poskytujú družstvám účinnú a všestrannú pomoc pri voľbe, zavádzaní i prevádzke pomocnej a pridruženej výroby.

(2) Okresné národné výbory sa starajú, aby družstvá pristupovali k vykonávaniu len takej pomocnej a pridruženej výroby, ktorá bude mať priamy vplyv na rozvoj poľnohospodárskej výroby a ktorá bude vytvárať podmienky pre plné uplatnenie práce družstevníkov, najmä v čase vegetačného pokoja. Pritom povedú družstvá k tomu, aby na prvom mieste vykonávali údržbu vlastných strojov, náradia a budov. Ďalej takú činnosť, ktorá doplňuje poľnohospodársku výrobu, napr. spracúvanie repkovej slamy, prútia, kukuričných šúľkov, ťažbu a výrobu materiálov z vlastných a miestnych zdrojov. Až po vyčerpaní týchto možností môžu družstvá vykonávať aj inú

pridruženú výrobu, ak je národohospodársky účelná. Všetky druhy pomocnej a pridruženej výroby musia sa vykonávať tak, aby nenarušovali poľnohospodárske práce, to znamená, že ťažisko činnosti pomocnej a pridruženej výroby musí byť v období vegetačného pokoja.

**§ 26**

(1) Národné výbory poskytujú alebo zabezpečujú všestrannú pomoc pri prípravných konaniach o ustanovení, zavádzaní prevádzky a pri vlastnej prevádzke nižších i vyšších foriem družstevnej spolupráce.

(2) Národné výbory sa starajú, aby spolupráca družstiev a iných socialistických organizácií bola zameraná predovšetkým na spracovanie poľnohospodárskych výrobkov, spoločný pastevný odchov dobytka, liahnutie a chov hydiny, využívanie miestnych materiálových a surovinových zdrojov hlavne na výrobu stavebných hmôt, na vykonávanie svojpomocnej investičnej výstavby a na výrobu drobného poľnohospodárskeho náradia. Iné druhy spolupráce môžu vykonávať družstvá a iné socialistické organizácie, len ak to vyžadujú naliehavé alebo zvláštne miestne pomery.

(3) Národné výbory sa starajú, aby družstvá zavádzali vyššie formy družstevnej spolupráce len vtedy, ak ide o činnosť trvalejšieho rázu, ktorá vyžaduje väčšie výrobné a investičné náklady, a ak je národohospodársky účelná.

(4) Okresné národné výbory schvaľujú dlhodobé plány a ročné výrobno-finančné plány podnikov (§ 19).

**§ 27**

(1) Pre platnosť zmluvy alebo pre jej zmeny o spôsoboch družstevnej spolupráce (§§ 4 a 8) je potrebné schválenie okresného národného výboru; ak ide o družstvá a iné socialistické organizácie so sídlom v rôznych okresoch toho istého kraja alebo so sídlom v rôznych krajoch, treba schválenie toho okresného národného výboru, v obvode ktorého bude sídlo družstva povereného výkonom správy a riadením spoločných záležitostí alebo sídlo spoločného družstevného podniku, a to po vyjadrení príslušných okresných a miestnych národných výborov. Okresné národné výbory dbajú, aby ku zriaďovaniu podnikov, ktorých členmi budú družstvá alebo organizácie z rôznych okresov a krajov, dochádzalo len vo výnimočných, zvláštnymi miestnymi pomermi odôvodnených prípadoch.

(2) Okresné národné výbory nesmú schváliť zmluvu o družstevnej spolupráci, ktorá by bola na ujmu rozvoja poľnohospodárskej výroby zúčastnených družstiev.

(3) Vykonávanie činnosti, ktorá vyžaduje odborníkov-špecialistov v pomocnej a pridruženej výrobe alebo v družstevnej spolupráci môžu príslušné národné výbory povoľovať, ak sú pre takúto činnosť zabezpečení odborní pracovníci, predovšetkým z radov pracovníkov členov podniku.

**§ 28**

Táto vyhláška nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

**Minister:**

**Štrougal v. r.**

*) Pokiaľ organizácia štátneho socialistického sektora skladá členský podiel vo forme základných alebo obežných prostriedkov, spravuje sa ustanoveniami článkov 24 a 25 vyhlášky č. 205/1958 Ú. l. (Ú. v.), ktorou sa vykonáva vládne nariadenie o správe národného majetku.

**) Vyhláška Štátnej plánovacej komisie č. 186/1959 Ú. l. (Ú. v.) o podrobnejšom vymedzení pôsobnosti v odbore plánovania, tvorby a kontroly cien v znení vyhlášky č. 229/1959 Ú. l. (Ú. v.), vyhláška Štátnej plánovacej komisie č. 187/1959 Ú. v. (Ú. v.) o metodike tvorby cien.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.